

Serbest bölgelerde verilen hizmetlerde KDV uygulaması ile yabancı para birimine göre belge düzenleme uygulaması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.17-1542
Tarih	08.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.17.01-KDV.17-1542

08/09/2011

Konu : Serbest bölgelerde verilen hizmetlerde KDV uygulaması ile yabancı para birimine göre belge düzenleme uygulaması.

İlgide kayıtlı dilekçenizde, yurtiçinde yerleşik şirketiniz tarafından gümrük müşavirliği faaliyetine ilişkin olarak serbest bölgeye yönelik gerçekleştirilen işlemlerde tereddüde düşüldüğü belirtilmekte ve serbest bölgeden yurt içine, yurt içinden serbest bölgeye veya serbest bölgeden yurtdışına, yurtdışından serbest bölgeye intikal eden mallara ilişkin verilen gümrük müşavirliği hizmetlerinin KDV ye tabi olup olmadığı ile faturanın serbest bölgeye döviz cinsinden düzenlenmesi hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Bilindiği üzere, serbest bölgelerde faaliyet gösteren mükelleflerin Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğinin 23 üncü maddesi uyarınca 31/12/2004 tarihinden sonra başlayacak hesap dönemlerinde,

Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde defter tutulması, belge ve kayıt düzenine uyulması gerekmektedir.

Diğer yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Faturanın Tarifi" başlıklı 229 uncu maddesinde; "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." şeklinde ifade edilmiştir.

Aynı Kanunun "Faturanın Nizamı" başlıklı 231/5 inci maddesinde "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır." hükmü yer almıştır.

Anılan Kanun'un "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232 nci maddesinde; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler." ifadesi hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 5228 sayılı Kanun'la değiştirilen "Türkçe Tutma ve Türk Parası Kullanma Zorunluluğu" başlıklı 215 inci maddesinde;

"1. Bu kanuna göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulması zorunludur. Ancak, Türkçe kayıtlar bulunmak kaydıyla defterlerde başka dilden kayıt da yapılabilir. Bu kayıtlar vergi matrahını değiştirmeyecek şekilde tasdik ettirilecek diğer defterlere de yapılabilir.

2-a. Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılır. Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki, yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz.

...

b. Türk para birimiyle yapılan işlemler, işlemin gerçekleştiği günün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuruyla ilgili para birimine çevrilir. İktisadi kıymetlerin değerleri ile vergi matrahı kayıt yapılan para birimine göre tespit edilir, beyannamenin verilmesi gereken ayın ilk gününün kuruyla Türk parasına çevrilerek beyan edilir. Vergi ödeme, mahsup ve iade işlemlerde Türk Lirası tutarlar kullanılır." hükmüne

yer verilmiştir.

Bu durumda, firmanızın serbest bölgedeki müşterileri adına Türk Parası karşılığı gösterilmek şartı ile yabancı para birimine göre belge düzenlenmesi mümkün bulunmaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 nci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu, 6/b maddesinde de işlemlerin Türkiye'de yapılmasının hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 17/4-ı maddesinde ise serbest bölgelerde verilen hizmetler KDV den istisna edilmiştir.

Öte yandan, Serbest Bölgeler Kanununun, 5810 sayılı Kanunla değişik, 6 ncı maddesinde, serbest bölgeler; Türkiye Gümrük Bölgesinin parçası olmakla beraber, serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmaksızın ve serbest dolaşıma sokulmaksızın, gümrük mevzuatında öngörülen haller dışında kullanılmamak ya da tüketilmemek kaydıyla konulduğu, ithalat vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından Türkiye Gümrük Bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve serbest dolaşımdaki eşyanın bir serbest bölgeye konulması nedeniyle normal olarak eşyanın ihracına bağlı olanaklardan yararlandığı yerler olarak tanımlanmış ve bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümlerinin uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun 8 inci maddesinde de serbest bölge ile Türkiye'nin diğer yerleri arasında yapılacak ticaretin, dış ticaret rejimine tabi olduğu, serbest bölge ile diğer ülkeler ve serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hükümler uyarınca, Türkiye'de ya da yurt dışında mukim firmalar ile serbest bölgede faaliyette bulunan firmaların, serbest bölge içinde ifa ettikleri hizmetler KDV den istisnadır. Ancak, serbest bölge dışından serbest bölgeye, serbest bölgeden serbest bölge dışına ancak yurtiçine yönelik olarak verilen hizmetler ise KDV Kanununun 1 ve 6 ncı maddeleri gereğince KDV ye tabidir.

Buna göre, Şirketinizin, yurt dışından serbest bölgeye gelen veya serbest bölgeden yurt dışına giden mallar için verdiği gümrük müşavirliği hizmetleri, KDV Kanununun 17/4-ı maddesi kapsamında KDV den istisnadır.

Öte yandan, serbest bölgeden yurt içine, yurt içinden serbest bölgeye intikal eden mallar için verilen gümrük müşavirliği hizmetleri ise genel esaslar çerçevesinde KDV ye tabidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026